Lietas arhīva Nr. A42-00140-21/23
ECLI:LV:ADRJRIT:2021:0204.A420268619.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2021.gada 4.februārī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese R.Migla,

piedaloties pieteicējas UAB „EKOBANA" pilnvarotajam pārstāvim zvērinātam advokātam Ričardam Bārbalim un atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts ieņēmumu dienesta pārstāvei Sabīnei Greiškalnei,

atklātā tiesas sēdē, izmantojot *Microsoft Teams* videokonferenču apraides servisu, izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz UAB „EKOBANA" pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru pieteicējai Valsts ieņēmumu dienests atmaksātu pievienotās vērtības nodokļa summu par laika periodu no 2018.gada 1.maija līdz 2018.gada 31.jūlijam 199 995,39 *euro* apmērā.

Aprakstošā daļa

[1] Lietuvas uzņēmums UAB „EKOBANA" 2018.gada 12.jūlijā Latvijā deklarēja izlaišanu brīvam apgrozījumam precēm elektriskie transformatori par kopējo summu 918 379,00 *euro*, muitas maksājumi tostarp ietvēra PVN 199 995,39 *euro* apmērā.

2019.gada 3.aprīlī Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – dienests vai atbildētājs) Nodokļu pārvaldes Nerezidentu nodokļu un citu nodokļu datu ticamības novērtējuma daļa saņēma pieteicējas UAB „EKOBANA" pieteikumu par pievienotās vērtības nodokļa (turpmāk – PVN) 199 995,39 *euro* atmaksu par laika periodu no 2018.gada 1.maija līdz 2018.gada 31.jūlijam.

Izskatot minēto iesniegumu, ar dienesta Nodokļu pārvaldes Nerezidentu nodokļu un citu nodokļu datu ticamības novērtējuma daļas vadītājas 2019.gada 4.jūlija lēmumu Nr.8.58-9/2023 nolemts neatmaksāt pieteicējai PVN 199 995,39 *euro* apmērā (turpmāk – sākotnējais lēmums).

Nepiekrītot sākotnējam lēmumam, pieteicēja iesniedza sūdzību un tās papildinājumus dienesta ģenerāldirektorei.

Ar dienesta ģenerāldirektores 2019.gada 2.septembra lēmumu Nr.30.1-8.2./299614 (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) sākotnējais lēmums atstāts negrozīts.

Pārsūdzētajā lēmumā secināts, ka periodā, par kuru ir pieprasīta PVN atmaksa, pieteicējai Latvijas Republikā ir reģistrēta filiāle, kas pieteicējas vārdā veic saimniecisko darbību, līdz ar to uzņēmumam nav tiesību saņemt PVN atmaksu Latvijā.

[2] 2019.gada 2.oktobrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicējas pieteikums par pārsūdzētā lēmuma atcelšanu. Pieteicēja atsaucas uz pārsūdzēto lēmumu un norāda turpmāk minētos argumentus.

[2.1] 2018.gada 12.jūlijā pieteicēja no Ukrainas caur Latvijas ārējo robežu ieveda preci – regulējamo šunta reaktoru, par ko samaksāja Latvijas valsts budžetā PVN par preču importu 199 995,39 *euro* apmērā.

[2.2] UAB „EKOBANA" Latvijas filiāle ir neatkarīgs, reģistrēts nodokļa maksātājs, kas patstāvīgi veic saimniecisko darbību, aprēķina un maksā nodokļus. Savukārt pieteicēja nav reģistrēta dienesta PVN maksātāju reģistrā, bet ir Lietuvā reģistrēta nodokļu maksātāja.

UAB EKOBANA Latvijas filiāle nav veikusi saimniecisko darbību periodā, par kuru pieteicēja lūdza atmaksāt PVN. Minēto apliecina UAB „EKOBANA" Latvijas filiāle gada pārskata par 2018.gadu.

[2.3] Pieteicējas ieskatā dienests nepamatoti piemērojis Pievienotās vērtības nodokļa likuma 113.panta pirmās daļas 3.punktu. Dienests nav ņēmis vērā, ka minētajā normā runa ir tieši par pašu nodokļa maksātāju, kas nevar pieprasīt atpakaļ samaksāto PVN gadījumā, ja periodā, par kuru tas pieprasīts, šis nodokļa maksātājs bija reģistrēts dienesta PVN maksātāju reģistrā.

Tāpat nepamatota ir dienesta atsauce uz Pievienotas vērtības nodokļa likuma 113.panta pirmās daļas 2.punktu.

[2.4] Pieteicēja norāda, ka Pievienotās vērtības nodokļa likuma 113.panta pirmā daļa iztulkojama atbilstoši Padomes 2008.gada 12.februāra direktīvas 2008/9/EK, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus direktīvā 2006/112/EK paredzētajai pievienotās vērtības nodokļa atmaksāšanai nodokļa maksātājiem, kas neveic uzņēmējdarbību attiecīgās valsts teritorijā, bet veic uzņēmējdarbību citā dalībvalstī, tiesību normām (turpmāk – direktīva 2008/9/EK).

No direktīvas 2008/9/EK 3.panta a) punkta izriet, ka jākonstatē divi kumulatīvi nosacījumi, lai atteiktu PVN atmaksu. Pirmkārt, pastāvīga uzņēmuma esamība atmaksas valstī un, otrkārt, saimnieciskās darbības veikšana no tā.

Pieteicēja atsaucas uz Eiropas Savienības Tiesas 2012.gada 25.oktobra spriedumu apvienotās lietās C-318/11 un C-319/11.

[3] Administratīvā rajona tiesā saņemts dienesta paskaidrojums par pieteikumu. Dienests pieteikumu uzskata par nepamatotu un lūdz to noraidīt, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā ietverto pamatojumu.

Papildus pārsūdzētajā lēmumā paustajam apsvērumam par pieteicējas filiāli, dienests atsaucas uz Pievienotās vērtības nodokļa likuma 113.panta pirmās daļas 2. un 3.punktu. Norāda, ka atbilstoši lietas materiāliem pieteicēja bija reģistrēta dienesta PVN maksātāju reģistrā (PVN maksātāja Nr.LV90009790908) laika periodā no 2012.gada 19.maija līdz 2019.gada 22.janvārim.

Pieteicējas iesniegtā muitas deklarācija datēta ar 2018.gada 12.jūliju, tātad darījuma brīdī pieteicēja bija reģistrēta dienesta PVN maksātāju reģistrā.

[4] 2020.gada 10.novembrī tiesā saņemti pieteikuma grozījumi, norādot, ka ir mainījušies lietas faktiskie un tiesiskie apstākļi.

[4.1] Izvērtējot UAB „EKOBANA" darījuma dokumentus, kuru rezultātā pieteicējai Latvijas Republikā ir radusies PVN pārmaksa, atklājies, ka

laikā no 2018.gada 11.jūlija līdz 2019.gada 22.janvārim pieteicēja bija reģistrēta Latvijas Republikas PVN maksātāju reģistrā ar PVN numuru LV90009790908 un veica Latvijas Republikas teritorijā ar PVN apliekamu darbību. Tātad PVN pārmaksa 2018.gada jūlija mēnesī, kuru UAB „EKOBANA" pieprasīja atmaksāt, pieteicēja ir veikusi kā Latvijas Republikā reģistrēts PVN maksātājs.

[4.2] UAB „EKOBANA" 2019.gada 3.sprīlī iesniedza dienestam pieteikumu ar lūgumu atmaksāt PVN pārmaksu 199 995,39 *euro* apmērā, bet iesniedza to kā citas dalībvalsts reģistrēts nodokļa maksātājs par Latvijas Republikā samaksāto PVN, nevis kā Latvijas Republikā reģistrēts PVN maksātājs.

[4.3] 2019.gada 4.jūlijā dienests pieteicējai atteica atmaksāt pārmaksāto PVN, pamatojot savu lēmumu ar Pievienotās vērtības nodokļa likuma 113.panta pirmās daļas 2. un 3.punktu, lai gan dienestam bija jāvadās pēc Pievienotās vērtības nodokļa likuma 108. un 109.panta noteikumiem un pārmaksātā PVN atmaksas izvērtējums bija jāveic atbilstoši tiesiskajam regulējumam par pārmaksātā PVN atmaksu Latvijas Republikas PVN maksātājam.

[4.4] 2020.gada 12.augustā un 2020.gada 16.oktobrī pieteicēja ir lūgusi dienestu atmaksāt pārmaksāto PVN par veiktajiem apliekamajiem darījumiem laikā, kad pieteicēja bija reģistrēta Latvijas Republikas PVN maksātāju reģistrā, bet saņēma dienesta atteikumu, kas pamatots ar Pievienotās vērtības nodokļa likuma 109.panta astoto daļu, jo dienesta ieskatā pieteicēja ir nokavējusi termiņu PVN pārmaksas pieprasīšanai, jo četru mēnešu laikā pēc izslēgšanas no PVN maksātāju reģistra nav pieprasījusi PVN pārmaksu.

[4.5] Pieteicēja nepiekrīt dienesta atteikumam, ka būtu nokavējusi četru mēnešu termiņu, jo pieteikumu dienestam iesniedza 2019.gada 3.aprīlī savā valstī Lietuvā, adresējot elektronisku PVN atmaksas pieteikumu Latvijai.

[4.6] Dienesta rīcība, formāli atsakot atmaksāt PVN pārmaksu, pamatojoties uz Pievienotās vērtības nodokļa likuma 113.panta pirmās daļas 2. un 3.punktu, neatbilst Administratīvā procesa likuma 56.panta ceturtajā un piektajā daļā un 59.panta pirmajā daļā noteiktajam iestādes pienākumam sniegt ieteikumus. Tāpēc dienestam, saņemot pieteicējas 2019.gada 3.aprīļa PVN atmaksas pieprasījumu, vajadzēja to izskatīt atbilstoši Pievienotās vērtības nodokļa likuma 108. un 109.panta noteikumiem un labas pārvaldības principam, vai arī norādīt citu kārtību, kādā pieteicējai jāatprasa PVN pārmaksa.

[5] 2020.gada 4.decembrī dienests ir sniedzis papildu paskaidrojumu lietā, norādot uz vairākām dienesta sūtītām vēstulēm, uz kurām pieteicēja nav atsaukusies, kā rezultātā 2019.gada 18.janvārī pieteicēja izslēgta no PVN maksātāju reģistra. Līdz ar to pieteicēja izmantot savas tiesības pieprasīt pārmaksāto nodokļa summu varēja līdz 2019.gada 22.maijam, kas nav izdarīts. Savukārt 2019.gada 3.aprīlī pieteicēja ir vērsusies dienestā kā Lietuvas nodokļu maksātājs. Pieteicējai nav tiesību saņemt PVN atmaksu kā Lietuvas nodokļu maksātājam, jo pieprasītā nodokļa summa attiecas uz periodu, kurā pieteicēja bijusi Latvijas PVN maksātāju reģistrā.

[6] Tiesas sēdē pieteicējas pārstāvis pieteikumu uzturēja, pamatojoties uz pieteikumā norādītajiem argumentiem.

[7] Atbildētājas pārstāve pieteikumu neatzina, pamatojoties uz paskaidrojumos norādīto.

Motīvu daļa

[8] Tiesa, izvērtējusi administratīvās lietas materiālus un uzklausījusi procesa dalībnieku paskaidrojumus, secina, ka pieteikums ir noraidāms.

[9] Saskaņā ar Eiropas Savienības Padomes 2006.gada 28.novembra direktīvas Nr.2006/112/EK „Par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu" (turpmāk – direktīva 2006/112/EK) 167.pantu atskaitīšanas tiesības rodas brīdī, kad atskaitāmais nodoklis kļūst iekasējams. Minētās direktīvas 168.panta e) apakšpunktā ir noteikts, ka ciktāl preces un pakalpojumus nodokļa maksātājs izmanto darījumiem, par kuriem uzliek nodokli, nodokļa maksātājam ir tiesības tajā dalībvalstī, kurā viņš veic šos darījumus, atskaitīt no nodokļa, par kuru nomaksu viņš ir atbildīgs, PVN, kas maksājams vai samaksāts par preču importu attiecīgajā dalībvalstī.

Minētās direktīvas normas iestrādātas Pievienotās vērtības nodokļa likumā un vispārīgā pārmaksātā nodokļa atmaksāšanas no valsts budžeta kārtība noteikta XII nodaļā.

Atbilstoši lietas materiāliem pieteicēja, ņemot vērā iepirkuma procedūras Nr.AST500711S/16-4/3 dokumentāciju un rezultātus, 2016.gada 1.septembrī noslēdza līgumu ar akciju sabiedrību "Augstsprieguma tīkls" par regulējama šunta reaktora piegādi apakšstacijai "Aizkraukle" (*lietas 107.-125.lapa*).

Saskaņā ar minētā līguma nosacījumiem pieteicēja no Ukrainas ieveda Latvijā un 2018.gada 12.jūlijā deklarēja izlaišanu brīvam apgrozījumam precēm elektriskie transformatori, muitas deklarācijā norādot ar preču importu saistīto PVN 199 995,39 *euro* apmērā un to arī samaksājot valsts kasē (*lietas 103.-106.lapa*).

Minēto preču importa darījumu pieteicēja ir deklarējusi PVN deklarācijā par 2018.gada jūlija mēnesi un atskaitījusi priekšnodokli 199 995,39 *euro* apmērā par preču importu (*lietas 140.-143.lapa*).

2018.gada 20.septembrī akciju sabiedrība "Augstsprieguma tīkls" pieteicējai izraksta rēķinu par šunta reaktoru atbilstoši 2016.gada 1.septembra līguma nosacījumiem (*lietas 125.lapa*).

2018.gada 30.oktobrī dienests atsaka apstiprināt PVN deklarācijā par 2018.gada jūliju uzrādīto pārmaksāto nodokļa summu (*lietas 146.-147.lapa*).

[10] Pievienotās vērtības atmaksas kārtību Eiropas Savienības dalībvalstu starpā nosaka direktīva 2008/9/EK, kuras normas Latvijā iekļautas Pievienotās vērtības nodokļa likuma 113.pantā un attiecīgi Ministru kabineta 2013.gada 17.decembra noteikumos Nr.1514 „Kārtība, kādā reģistrēts nodokļa maksātājs iesniedz pieteikumu pievienotās vērtības nodokļa atmaksas saņemšanai citā Eiropas Savienības dalībvalstī, un kārtība, kādā atmaksā pievienotās vērtības nodokli citas Eiropas Savienības dalībvalsts reģistrētam nodokļa maksātājam" (turpmāk – noteikumi Nr.1514).

Sākotnēji, tieši pamatojoties uz direktīvas 2008/9/EK nosacījumiem, pieteicēja kā Lietuvā reģistrēts uzņēmums dienestam 2019.gada 3.aprīlī lūdza atmaksāt PVN pārmaksu 199 995,39 *euro* apmērā un 2019.gada 2.augustā apstrīdēja atteikumu (*lietas 30., 35., 153.-155.lapa*).

Arī sākotnējais pieteikums tiesai pamatots ar direktīvas 2008/9/EK normām (*lietas 5.lapa*). Taču, konstatējot, ka pieteicēja laikā no 2018.gada 11.jūlija līdz 2019.gada 22.janvārim bija reģistrēta Latvijas PVN maksātāju reģistrā un veica ar PVN apliekamu darbību – preču importu – Latvijā, pieteicēja 2020.gada 10.novembrī grozīja pieteikumu, lūdzot atmaksāt pārmaksāto priekšnodokli 199 995,39 *euro* apmērā, pamatojoties uz Pievienotās vērtības nodokļa likuma 108. un 109.panta noteikumiem (*lietas 99.-101.lapa*).

Tā kā lietā nav strīda, ka preču importa brīdī 2018.gada 12.jūlijā UAB „EKOBANA" bija reģistrēta Latvijas PVN maksātāju reģistrā ar reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/, direktīvas 2008/9/EK un noteikumu Nr.1514 normas nav piemērojamas.

[11] Senāta praksē atzīts – lai uzdotu iestādei izdot labvēlīgu administratīvo aktu, tiesai ir jāpārbauda, vai tiesību normas piešķir personai tiesības no

attiecīgā publisko tiesību subjekta prasīt to labumu, kuru persona ietvērusi savā prasījumā par labvēlīga administratīvā akta izdošanu. Ja piemērojamā tiesību norma nosaka noteiktus tiesiskus un faktiskus apstākļus attiecīgā labuma saņemšanai, tiesai jāpārbauda, vai konkrētajā gadījumā attiecīgie apstākļi ir iestājušies. Pamats izdot personai labvēlīgu administratīvo aktu ir tad, ja pastāv *visi* tā izdošanas priekšnoteikumi. Turklāt, izvērtējot prasījumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, tiesa nav saistīta ar administratīvā akta pamatojumā norādītajiem argumentiem. Proti, lemjot par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, tiesa pati neatkarīgi no iestādes lēmumā (atteikumā) ietvertā pamatojuma objektīvi izvērtē, vai personai ir tiesības uz labvēlīga administratīvā akta izdošanu. Ja tiesa norāda uz kādu obligātu apstākli, kam būtu jābūt, bet kas konkrētajā gadījumā nav iestājies, tiesa var noraidīt prasījumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, arī neanalizējot, vai ir iestājušies pārējie tiesību normā minētie apstākļi (sal., piemēram, *Senāta 2007.gada 12.aprīļa sprieduma lietā Nr. SKA-118/2007 (A42254704) 10.punkts, 2008.gada 10.aprīļa sprieduma lietā Nr. SKA-100/2008 (A42252904) 7.punkts*).

[12] Saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likuma 108.pantu pārmaksātā nodokļa summa ir maksāšanai valsts budžetā aprēķinātās nodokļa summas un atskaitāmā priekšnodokļa starpība. Savukārt pārmaksātā nodokļa atmaksāšanas kārtību nosaka 109.pants.

Atbilstoši Pievienotās vērtības nodokļa likuma 109.panta pirmajai līdz piektajai daļai Valsts ieņēmumu dienests, veicot nodokļu administrēšanas pasākumus, pārceļ apstiprināto pārmaksāto nodokļa summu uz nākamo taksācijas periodu līdz taksācijas gada beigām, sedzot nākamajos taksācijas periodos valsts budžetā maksājamo nodokļa summu, vai atmaksā maksātāja norādītajā bankas kontā 30 dienu laikā pēc normatīvajos aktos noteiktā deklarācijas iesniegšanas termiņa.

No lietas materiāliem izriet, ka pieteicēja Latvijas nodokļu maksātāju reģistrā ir bijusi reģistrēta laika periodā no 2012.gada 14.maija līdz 2019.gada 22.janvārim (*lietas 30.lapa*).

PVN deklarāciju par 2018.gada jūliju, kurā uzrādīta pārmaksātā PVN summa 200 679,26 *euro* apmērā, tostarp par preču importa darījumu 199 995,39 *euro* apmērā, pieteicēja dienestam iesniedza 2018.gada 17.septembrī (*lietas 140.lapa*).

Konstatējot, ka PVN deklarācijās kopējo darījumu vērtība regulāri tiek norādīta 0,00 *euro*, lai pārliecinātos par apliekamā darījuma apstākļiem 2018.gada jūlijā, dienests 2018.gada 4.oktobrī lūdza pieteicēju līdz 2018.gada 19.oktobrim iesniegt detalizētu paskaidrojumu par saimnieciskās darbības būtību vienlaikus pagarinot termiņu jautājuma par pārmaksātās PVN summas par 2018.gada jūliju izlemšanai (*lietas 144.-145.lapa*).

Atbilde no pieteicējas puses nesekoja. Arī pieteicējas pārstāvis tiesas sēdē nemācēja izskaidrot apstākļus, kāpēc sadarbība ar dienestu no pieteicējas puses 2018.gadā nav sekojusi.

2018.gada 30.oktobrī dienests informē pieteicēju par atteikumu apstiprināt PVN deklarācijā par 2018.gada jūliju uzrādīto pārmaksāto nodokļa summu (*lietas 146.-147.lapa*).

2018.gada 22.novembrī dienests, konstatējot, ka pieteicēja nav iesniegusi PVN deklarāciju par 2018.gada septembri (termiņš līdz 2018.gada 22.oktobrim), brīdina pieteicēju par izslēgšanu no VID pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistra, ja līdz 2018.gada 11.decembrim nebūs iesniegta PVN deklarācija par 2018.gada septembri (*lietas 148.lapa*).

2018.gada 4.decembrī dienests vēlreiz brīdina pieteicēju par izslēgšanu no VID pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistra, ja līdz 2018.gada 17.decembrim nebūs iesniegta PVN deklarācija par 2018.gada septembri. Turklāt dienests arī norāda par konstatētajām neatbilstībām ar darījuma partneri akciju sabiedrību "Augstsprieguma tīkls", kurš priekšnodoklī deklarējis darījumu ar pieteicēju, savukārt pieteicēja darījumu realizācijā neuzrāda (*lietas 149.lapa*).

2019.gada 2.janvārī dienests vēlreiz brīdina pieteicēju par izslēgšanu no VID pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistra (*lietas 150.lapa*).

2019.gada 18.janvārī dienests pieņem lēmumu par pieteicējas izslēgšanu no VID pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistra (*lietas 151.-152.lapa*). Tā kā minētais lēmums netika apstrīdēts, tas ir stājies spēkā.

[13] Atbilstoši Pievienotās vērtības nodokļa likuma 109.panta septītajai daļai personai, kura ir izslēgta no Valsts ieņēmumu dienesta pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistra, pēc tās pieprasījuma, bet ne vēlāk kā četrus mēnešus pēc tam, kad pieņemts lēmums par tās izslēgšanu no minētā reģistra, pārmaksāto nodokļa summu atmaksā šīs personas norādītajā bankas kontā, ja pēc pārmaksātās nodokļa summas novirzīšanas joprojām ir pārmaksātā nodokļa summa.

Ņemot vērā minēto regulējumu, pieteicējai bija tiesības pieprasīt pārmaksāto nodokļa summu līdz 2019.gada 22.maijam, ko pieteicēja nav izdarījusi.

[14] Kā jau tiesa iepriekš norādīja, ir izšķirami divi tiesiskie regulējumi, kas attiecas uz PVN atmaksu Eiropas Savienībā.

Saskaņā ar direktīvas 2008/9/EK 2.panta 1) apakšpunktu nodokļa maksātājs, kas neveic uzņēmējdarbību atmaksas dalībvalstī, ir jebkurš nodokļa maksātājs direktīvas 2006/112/EK 9.panta 1.punkta izpratnē, kas neveic uzņēmējdarbību dalībvalstī, kas nodokli atmaksā, bet citas dalībvalsts teritorijā.

Pievienotās vērtības nodokļa likuma 113.pants noteic, ka citas dalībvalsts reģistrētam nodokļa maksātājam atmaksā samaksāto nodokli par iekšzemē iegādātajām precēm, saņemtajiem pakalpojumiem un par preču importu ar nodokli apliekamo darījumu nodrošināšanai, ja periodā, par kuru pieprasa atmaksāt nodokli, šis nodokļa maksātājs:

1) ir bijis reģistrēts citas dalībvalsts nodokļa maksātāju reģistrā;

2) nav veicis saskaņā ar spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem reģistrējamu saimniecisko darbību iekšzemē;

3) nav bijis reģistrēts Valsts ieņēmumu dienesta pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistrā;

4) nav veicis iekšzemē ar nodokli apliekamus darījumus, kuru dēļ būtu jāreģistrējas Valsts ieņēmumu dienesta pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistrā.

Kā izriet no pieteicējas 2018.gada jūlija mēneša PVN deklarācijas, pieteicēja ir deklarējusi ne tikai PVN saistībā ar importētajām precēm, bet arī PVN saistībā ar darījumiem ar LDZ CARGO SIA un K.I.F. SIA (*lietas 140.-143.lapa*).

Līdz ar to atbilstoši direktīvas 2008/9/EK 1.pantam UAB „EKOBANA" kā Lietuvā reģistrēts uzņēmums ar nodokļa maksātāja numuru /numurs/, Lietuvas PVN kods /numurs/ (*lietas 20., 35.lapa*) nevar pieprasīt atmaksāt PVN Latvijā, ja pieteicēja preču importa brīdī ir reģistrēta Latvijas PVN reģistrā un veikusi saimniecisko darbību Latvijā.

Arī noteikumu Nr.1514 2.2.punkts noteic, ka pieteikums ir dokuments, ko iesniedz nodokļa maksātājs, kas neveic saimniecisko darbību atmaksas dalībvalstī, bet veic to citas dalībvalsts teritorijā, lai saņemtu nodokļa atmaksu par precēm vai pakalpojumiem, ko atmaksas dalībvalstī tam ir piegādājuši vai snieguši citi nodokļa maksātāji, vai par šajā dalībvalstī veikto preču importu.

Līdz ar to pieteicēja nevar pretendēt uz PVN atmaksu atbilstoši direktīvas 2008/9/EK un Pievienotās vērtības nodokļa likuma 113.panta nosacījumiem.

[15] Saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likuma 109.panta astoto daļu, ja persona, kura ir izslēgta no Valsts ieņēmumu dienesta pievienotās

vērtības nodokļa maksātāju reģistra, četru mēnešu laikā pēc tam, kad pieņemts lēmums par tās izslēgšanu no minētā reģistra, nav iesniegusi pieprasījumu par pārmaksātās nodokļa summas atmaksāšanu, Valsts ieņēmumu dienests to dzēš.

Kā izriet no lietas materiāliem, tad pieteicējas precizētā PVN deklarācija par 2018.gada septembri dienestā tika iesniegta 2020.gada 12.augustā, papildus deklarējot iepriekš nedeklarēto Latvijas Republikā veikto darījumu ar akciju sabiedrību "Augstsprieguma tīkls" kā darījumu, par kuru nodokli maksā preču vai pakalpojumu saņēmējs, un atkārtoti lūgts atmaksāt pārmaksāto PVN (*lietas 126.-127.lapa*). Savukārt 2020.gada 28.septembrī dienestā iesniegta precizētā PVN deklarācija par 2018.gada jūliju (*lietas 156.-163.lapa*).

Tā kā pieteicēja no PVN reģistra tika izslēgta 2019.gada 18.janvārī, tad pieteicēja ir nokavējusi Pievienotās vērtības nodokļa likuma 109.panta astotajā daļā noteikto četru mēnešu termiņu.

[16] Saskaņā ar Direktīvas 2006/112/EK 167.pantu un 179.panta pirmo daļu PVN atskaitīšanas tiesības principā tiek īstenotas tajā pašā laikposmā, kurā tās ir radušās, proti, brīdī, kad nodoklis ir kļuvis iekasējams.

Taču saskaņā ar šīs direktīvas 180. un 182.pantu nodokļa maksātājam var ļaut veikt PVN atskaitīšanu, pat ja tas nav savas tiesības īstenojis laikposmā, kurā šīs tiesības ir radušās, tomēr ar nosacījumu, ka tiek ievēroti valstu tiesiskajos regulējumos paredzētie nosacījumi un noteikumi.

Tomēr iespēja īstenot PVN atskaitīšanas tiesības bez ierobežojuma laikā būtu pretēja tiesiskās noteiktības principam, kas prasa, lai nodokļa maksātāja nodokļu stāvoklis attiecībā uz tā tiesībām un pienākumiem pret nodokļu administrāciju nevarētu tikt bezgalīgi apšaubīts.

Eiropas Savienības Tiesa jau ir lēmusi, ka noilguma termiņu, kura iestāšanās rezultātā nepietiekami rūpīgs nodokļu maksātājs, kas nav prasījis atskaitīt priekšnodokli, tiktu sodīts, zaudējot PVN atskaitīšanas tiesības, nevar uzskatīt par nesaderīgu ar Direktīvas 2006/112/EK izveidoto sistēmu, ciktāl, pirmkārt, šis termiņš ir vienādi piemērojams gan līdzīgām tiesībām nodokļu jomā, kas ir pamatotas ar valsts tiesībām, gan līdzīgām tiesībām, kuras ir pamatotas ar Savienības tiesībām (līdzvērtības princips), un, otrkārt, ka tas PVN atskaitīšanas tiesību īstenošanu nepadara praktiski neiespējamu vai pārmērīgi grūtu (efektivitātes princips) (*sk. Eiropas Savienības Tiesas 2016.gada 28.jūlija sprieduma lietā C?332/15, Astone, 32., 33., 34. un 35.punktu*).

Kā jau tika norādīts iepriekš, dienests vairākkārtīgi 2018. un 2019.gadā ir centies sazināties ar pieteicēju gan norādot, kādus dokumentus nepieciešams iesniegt, gan lūdzot precizēt PVN deklarāciju par 2018.gada jūlija mēnesi un iesniegt deklarāciju par 2018.gada septembra mēnesi. Tādejādi izskatāmajā lietā tiesa nekonstatē apstākļus, ka pieteicējai PVN atskaitīšanas tiesību īstenošana būtu bijusi praktiski neiespējama vai pārmērīgi grūta. Tiesas vērtējumā, slēdzot miljons *euro* vērtu darījumu ar akciju sabiedrību "Augstsprieguma tīkls", pieteicēja varēja pievērst lielāku vērību PVN atskaitīšanas tiesībām Eiropas Savienībā.

Ņemot vērā minēto, tiesa nekonstatē priekšnoteikumus labvēlīga administratīvā akta izdošanai arī pamatojoties uz Pievienotās vērtības nodokļa likuma 108. un 109.panta nosacījumiem.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu un 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt UAB „EKOBANA" pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru pieteicējai Valsts ieņēmumu dienests atmaksātu pievienotās vērtības nodokļa summu 199 995,39 *euro* apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no tā pieņemšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese R.Migla